

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Αθήνα 1 - ΑΠΡ. 1993

Αριθ. Γνωμ. 2

Προς

Το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης

Ελληνική Αστυνομία

(Διεύθυνση Κρατικής Ασφαλείας

Τμήμα Γ/ΙΙΙ/Β)

Ενταύθα

1.- Στο ερώτημά που διατυπώνετε με το υπ' αριθ
6634/1.21228/22.2.1993 έγγραφό σας, αν δηλαδή:

Ι.- Είναι επιτρεπτή η κρινόμενη ως αναγκαία κράτηση

III.-Θεωρείται ότι οι Υπηρεσίες σας δρουν στα πλαίσια του Νόμου, όταν δεν εκτελέσουν δικαστική απόφαση απελάσεως σε βάρος μη αναγνωρισθέντος πρόσφυγα, με την έννοια ότι δεν είναι πεπεισμένες ότι ο αλλοδαπός, δεν διατρέχει κίνδυνο διώξεως στη χώρα του, με δεδομένο το στοιχείο της άρνησης τρίτων χωρών να τον δεχτούν.

Σας γνωρίζουμε, αναφερόμενοι συμπληρωματικώς στην σχετική υπ' αρ. 1/10.2.93 προηγούμενη γνωμοδότησή μας, ότι:

2.- Την απέλαση αλλοδαπού από την χώρα (ως προς την έννοιά του ιδ. άρ.1 περ.α του ν. 1975/91) μπορεί να διατάξει το δικαστήριο σε περίπτωση καταδίκης του σε κάθειρξη ή φυλάκιση, αν τούτο δεν αποκλείεται από ειδική διάταξη του Συντάγματος (ιδ.αρ.5 περ.β) ή νόμου, ως συμπληρωματικό της ποινής του μέτρο ή ως παρεπόμενη ποινή, αλλά και όταν επιβάλλει σ'αυτόν μέτρο ασφαλείας από τα προβλεπόμενα στα άρ. 69,71,72 Π.Κ εις συμπλήρωση ή αντικατάστασή τους. Εκτελείται δε αμέσως μετά την πραγματική έκτιση της ποινής του και την οριστική από τις φυλακές απόλυσή του ή την υφ'όρο απόλυσή του, από αυτές (αρ.74 παρ.1 Π.Κ), ή την επ' αόριστο αναστολή εκτελέσεως της ποινής του (άρ. 99 παρ.2 Π.Κ όπως αντικαταστάθηκε με το άρ.3 του ν. 1941/91 και ήδη ισχύει).

3.- Τα της διαδικασίας εκτελέσεως της δικαστικής αποφάσεως περί απελάσεως αλλοδαπού δεν καθορίζονται ειδικώς από διάταξη νόμου και δια τούτο τηρείται αναλογικώς εφαρμοζόμενη και αναγκαίως προσαρμοζόμενη στην περίπτωση αυτή η σχετική διαδικασία, που προβλέπεται από την υπ' αρ.

4803/13/7α/18.6.1992 (ΦΕΚ-Β-407/26.6.92) κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών-Δικαιοσύνης-Δημόσιας Τάξεως, η οποία εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση της διατάξεως του άρ. 27 παρ.2 του ν. 1975/91, και ρυθμίζει την εκτέλεση αποφάσεων που αφορούν την διοικητική απέλαση αλλοδαπών, προς συμπλήρωση του άνω κενού και για την ταυτότητα του νομικού λόγου. Η ανάλογη αυτή εφαρμογή αναφερόμενη μόνο στον τρόπο εκτελέσεως της περί απελάσεως σχετικής δικαστικής αποφάσεως, δεν ενέχει επέμβαση σ'αυτήν με την μορφή τροποποιήσεως, των διατάξεών της, αναβολής ή αναστολής της.

4.- Συνεπώς ο αλλοδαπός ο οποίος μετά την έκτιση της ποινής του απολύεται οριστικώς από τις φυλακές, ως και εκείνος που απολύεται υφ'όρου από αυτές, συλλαμβάνεται και κρατείται έκτοτε προς τον σκοπό εκτελέσεως της περί απελάσεως του αποφάσεως. Η σύλληψή του επιβάλλεται, γιατί με την σχετική απόφαση έχει κριθεί επικίνδυνος δια τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, που αποτελεί προϋπόθεση της, περί απελάσεως του διατάξεως αυτής και επιβάλλεται εκ τούτου η απομόνωσή του από τον κοινωνικό βίο. Για τον ίδιο λόγο συλλαμβάνεται και αυτός στον οποίο χορηγείται επ'αόριστο αναστολή εκτελέσεως της ποινής του, κατ'άρ. 99 παρ.2 Π.Κ., ή διατάσσεται η απέλασή του σε αντικατάσταση των μέτρων των άρ. 69,71,72 Π.Κ., ευθύς μετά την έκδοση της σχετικής αποφάσεως. Ο χρόνος διάρκειας της κρατήσεώς του αυτής δεν προσδιορίζεται διαφορετικά, παρά μόνο από τον σκοπό της, που έγκειται στη παροχή στα αρμόδια

όργανα της αναγκαίας χρονικής ευχερείας προς τακτοποίηση χωρίς καμμία καθυστέρηση όλων των νομίμων και προσφόρων υλικών και νομικών ενεργειών, που κατατείνουν στην πραγμάτωση του εννόμου αποτελέσματος της απελάσεως, που έχει διαταχθεί (1δ. Γνωμ. Εισ.ΑΠ 13/84 Π.Χρ. ΛΕ, 279), όπως είναι, ενδεικτικώς, ο εφοδιασμός του δια των προβλεπομένων ταξιδιωτικών εγγράφων, αν στερείται, και η εξεύρεση μέσου αναχωρήσεώς του από τη χώρα όχι μόνο στη χώρα καταγωγής ή προελεύσεώς του, όταν αυτή αρνείται να τον δεχθεί, αλλά και σε οποιαδήποτε άλλη χώρα που δεν προβάλλει παρόμοια άρνηση. Για τον λόγο αυτό αλλά και τον αναφερόμενο στην συνέχεια (υπ' αρ.5 στο τέλος) η κράτησή του πρέπει να είναι βραχύχρονη και εκτελείται στα κρατητήρια των αστυνομικών Υπηρεσιών ή σε άλλους χρόνους που καθορίζονται με διαταγή του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως, η δε κράτησή του αυτή, πρέπει να σημειωθεί, δεν αίρεται με την υποβολή αιτήσεώς του αναγνωρίσεώς του ως πρόσφυγα, κατά τις περί τούτου διατάξεις των άρθρων 6 και 7 παρ.2 της άνω κοινής V.A (Ερώτημά σας I).

5.- Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι εφικτή η άμεση, σύμφωνα με όσα έχουν προεκτεθεί, απέλαση αλλοδαπού από τη χώρα και μέχρι να αρθούν τα σχετικά κωλύματα, κατ'ανάλογη εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 7 παρ.1 της άνω κοινής V.A., ο Υπουργός Δημοσίας Τάξεως μπορεί με απόφασή του, που εκδίδεται μέσα στα πλαίσια της εκτελέσεως πάντοτε της δικαστικής περί απελάσεως αποφάσεως, να επιτρέψει την προσωρινή παραμονή του αλλοδαπού στη χώρα υπό καθεστώς ελεγχόμενης ελευθερίας με την παράλληλη ταυτόχρονα επιβολή

σ' αυτόν όσων περιοριστικών όρων από τους αναφερομένους στο άρ. 26 του ν. 1975/91 κρίνει αναγκαίους αναφερόμενους ιδίως στην εγκατάσταση, διαμονή, μετάβαση σε ορισμένους τόπους, άσκηση ορισμένου επαγγέλματος, ή υποχρέωση εμφανίσεώς του στις αστυνομικές αρχές, ώστε να είναι συνεχής ο έλεγχός τους επ' αυτού και εφικτή η άμεση πραγματοποιήσιμη της απελάσεως του ευθύς ως αρθούντα άνω κωλύματα. Η απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως αυτή αποτελεί μέρος της διαδικασίας εκδόσεως του αλλοδαπού, δεν ενέχει παρέμβαση στη δικαστική κρίση και απόφαση και είναι σύμφωνη με την υποχρέωση σεβασμού και προστασίας της προσωπικότητας του ατόμου και του σεβασμού της ζωής, τιμής και ελευθερίας του, κατ' άρ. 5 παρ. 2 του ισχύοντος Συντάγματος, και γενικώς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως διαγράφονται και στη σχετική σύμβαση της Ρώμης της 4.11.50, που άρχισε να ισχύει από της 3.9.1953, κυρώθηκε αρχικώς με τον ν. 2329/53 και ακολούθως με το ν.δ 53/74 και αποτελεί έκτοτε εσωτερικό δίκαιο (ερώτημά σας ΙΙ).

6.- Φρονούμε ότι παρόμοιο κώλυμα αποτελούν ιδίως:

Α. Η περίπτωση του άρ.5 παρ.2 εδ.β του ισχύοντος Συντάγματος, κατά την οποία απαγορεύεται η έκδοση αλλοδαπών που διώκονται για τη δράση τους υπέρ της ελευθερίας, στην χώρα που τους διώκει, αν τα σχετικά περιστατικά δεν τέθηκαν για οποιονδήποτε λόγο υπ' όψη του δικαστηρίου, που εξέδωσε την περί της απελάσεώς του απόφαση και συνεπώς δεν τα έλαβε υπ' όψη, ή η δίωξή του αυτή είναι μεταγενέστερη της περί

απελάσεώς του αποφάσεως.

B. Η περίπτωση της παρ.1 του άρ. 33, και πάντοτε με την επιφύλαξη των όσων ορίζονται στην παρ.2 του άρθρου αυτού, της συμβάσεως περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων που έχει συναφθεί στη Γενεύη στις 10.4.1952, κυρωθεί δε και από την Ελλάδα με το Ν.Δ 3989/59, κατά την οποία οι χώρες που έχουν συμβληθεί, έχουν αναλάβει την υποχρέωση να μη απελαύνουν κατά οποιονδήποτε τρόπο πρόσφυγες όχι μόνο στη χώρα καταγωγής ή προελεύσεώς τους αλλά και σε χώρα που προσφέρεται να τους υποδεχθεί, όπου η ζωή, και η ελευθερία τους απειλούνται δια λόγους φυλής, θρησκείας εθνικότητας κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων, διότι έχει και πάντως τείνει να επικρατήσει στη διεθνή πρακτική η ορθή άποψη, ότι τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε περίπτωση απορρίψεως αιτήματος αλλοδαπού περί αναγνώρισεώς του ως πρόσφυγα (ιδ. και Γν. Ν.Σ.Κ 443/91).

Γ. Η περίπτωση του άρ. 3 παρ. 1 της διεθνούς συμβάσεως κατά των βασανιστηρίων της Ν. Υόρκης της 10.12.84, που κυρώθηκε και από την Ελλάδα με τον Ν. 1782/88, ο οποίος εκδόθηκε σύμφωνα με το άρ. 28 παρ.1 του Συντάγματος και έχει εκ τούτου αυξημένη τυπική ισχύ, σύμφωνα με το οποίο κανένα από τα συμβαλλόμενα κράτη δεν θα επαναπροωθεί, ούτε θα εκδίδει πρόσωπα σε άλλο κράτος, όπου υπάρχουν ουδιώδεις λόγοι να πιστεύεται, ότι αυτό το πρόσωπο θα κινδυνεύσει να υποστεί βασανιστήρια, η έννοια των οποίων ορίζεται στο αρ.1

7

παρ.1 της συμβάσεως αυτής (ερώτημά σας ΙΙΙ).-

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

~~Κωνσταντίνος Βολονάσης~~